

Význam Desatera pro věřící v ČR, Polsku a USA

Karolina Pospíchalová, Kamila Vargová, Karolína Lišková, Barbora Kučerová

Úvod a cíl práce

Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jak vnímají věřící Desatero božích přikázání. Zda může Desatero ovlivňovat běžný život věřících a zda se liší pohled na tuto problematiku v České republice, Polsku a USA.

Náboženství je v posledních letech v České republice lehce na ústupu, a proto se ve své práci chceme věnovat problematice důležitosti Desatera pro věřící. Pro porovnání jsme si vybraly sousední Polsko a naprosto odlišné USA. Zajímá nás, zda je pro věřící stále důležité dodržování Desatera a jakou váhu pro ně má. Lidé se často považují za věřící, ale nechápou podstatu náboženství a vlastně jen chtějí někam patřit, být součástí skupiny a i právě proto už pro ně není Desatero stěžejním bodem.

Výzkumné otázky

1. Má Desatero božích přikázání vliv na běžný život věřících?
2. Může nějaké z nich mít větší vliv a být důležitější než ostatní Boží přikázání?

Literární rešerše

Nad významem Božích přikázání se pozastavuje Rebic Adalbert ve svém textu **GOD'S TEN COMMANDMENTS (DECALOGUE) THE MEANING OF THE TEN COMMANDMENTS IN THE BIBLE AND THE LIFE OF THE CHURCH¹⁾** (Desatero Božích přikázání (Dekalog): Význam deseti přikázání v Bibli a životě církve). Přichází s myšlenkou, že přikázání jsou výrazem lidské přirozenosti a boží vůle. Mají nám pomoci k dosažení svobody, být pro člověka inspirací. Původně existovalo jen 5 přikázání, později byli rozšířené na 8 a finálních deset jich vzniklo až po revizi a přizpůsobení každodennímu běžnému životu v období VI. a V. století př. n. l. To, že přikázání daná Bohem bylo rozšířeno na nynějších 10 nám ukazuje i to, že 9. a 10. přikázání v podstatě vysvětluje 6. a 7. přikázání. Autor také poukazuje na to, že Desatero v Novém zákoně není stejně zapsáno tak, jako ve Starém zákoně, ale je uvedeno v Ježíšově kázání. Závěr věnoval především diskusi o smyslu božích přikázání v životě dnešní církve.

Moderní pohled na problematiku Desatera přináší i Adam Hamilton v publikaci **Words of Life Youth Study Book: Jesus and the Promise of the Ten Commandments Today²⁾** (Slova života studijní kniha pro mládež: Ježíš a dnešní zaslíbení Desatera přikázání). Hledá u každého každého přikázání jeho historický kontext, pozastavuje se nad tím jak Ježíš vykládá lidem každé nebudeš určuje chování jaký by měl člověk být. Hamilton si vysvětluje přikázání jako pomůcku jak si člověk v dnešní době může uspořádat život, který je poznamenaný workolismem a materialismem a závistí.

Další publikací, která nás zaujala je **Between Woman, Man and God : A New Interpretation of**

the Ten Commandments³⁾ (Mezi ženou, mužem a Bohem: Nová interpretace Desatera). Autoři Hagith Sivan a Helena Zlotnick uvažují o významu Desatera pro muže a ženy. Ukazují rozdíly pro obě pohlaví a přemýšlí nad tím, zda je vlastně Desatero etické a genderově vyvážené. Dochází k závěru, že ženy kvůli patriarchálnímu útlaku nejsou schopny dodržovat Desatero jako celek, zatímco muži mají dostatek prostoru a neřeší v běžném životě tolik problémů jako ženy.

V knize **The Ten Commandments : A Short History of an Ancient Text**⁴⁾ (Desatero přikázání: Krátká historie starověkého textu) zkoumá Michael Coogan, zda bylo opravdu Desatero sepsáno tak, jak ho známe dnes. Vysvětluje to, jak si lidé vykládaly význam Desatera v různých obdobích. Ve své knize tvrdí, že forma Desatera nebyla přesně stanovena, tudíž lidé nedodržovali a odmítali přesné pokyny, které jsou Desaterem určeny.

Desaterem Božích přikázání se zabývá v článku **Desatero - první tři přikázání. Z pohledu psychiatra**⁵⁾ Jiří Růžička. Je důležité si uvědomit, že první tři přikázání jsou podmiňující a není možné bez nich udržet postavení ostatních, neboť se vztahují k Bohu. Bez nich, podle Růžičky, je Desatero jen bezvýznamným seznamem. Pro něho osobně je Desatero velice intimní záležitostí a ve chvíli, kdy se stává veřejným, se ničí vztah mezi člověkem a Desaterem. Jeden z příkladů přikázání je nebrat Boží jméno na lehkou váhu, jinak to znamená nestarat se o sebe, svět a druhé lidi, protože to není jen obyčejné pojmenování, ale všechno, co se k němu vztahuje. Ostatní přikázání jsou srozumitelnější, ale je podstatné je chápat vztažením k prvním třem, protože jinak ztrácí božské chápání.

Blanka Borovková ve své diplomové práci **Postoj současné české společnosti k otázce Desatera**⁶⁾ popisuje, že Češi zapomínají na hodnoty křesťanství a užívají si života bez ohledu na dodržování pravidel náboženství z důvodu komunistického režimu. Stěžejním je podle její práce obnovení lidského svědomí a přizpůsobení Desatera dnešní společnosti.

Vztahu k Desateru se věnuje ve své práci **Člověk a Desatero**⁷⁾ i Marie Fojtíková. Podle ní není Desatero cílem věřících, ale má být chápáno jako cesta, díky které můžeme prožít šťastný a spokojený život.

Metodologie

Tato práce byla prováděna převážně na základě kvalitativního výzkumu, konkrétně na základě hloubkových rozhovorů a u některých respondentů byl využíván kvantitativní způsob, který byl zastoupen formou dotazníku.

Velkým zjištěním pro nás bylo to, že témata týkající se náboženství jsou pro spousty lidí velice osobní a soukromou záležitostí a je velmi těžké a nepříjemné sdílet ho s ostatními. Snažily jsme se proto respondentům vždy vysvětlit, že zjištěné informace budou použity výhradně pro účely naší seminární práce a my nijak nehodnotíme jejich vlastní názory, zkušenosti nebo pohled na tuto problematiku.

Na začátku jsme si stanovily naši výzkumnou otázku, které jsme se po celou dobu práce snažily držet, ale jelikož jsme chtěly nahlédnout hlouběji do problematiky Desatera, tak jsme si i na začátku stanovily několik dalších otázek úzce spjatých s výzkumnou otázkou a na ty jsme se při rozhovorech vždy zaměřily. Ale vzhledem k vlastní zkušenosti našich respondentů se každý z rozhovorů ubíral směrem podle toho, o čem byli ochotni mluvit.

Při výzkumu jsme používaly deduktivní i induktivní přístup. Deduktivní přístup byl využíván v momentech, kdy jsme my sami měly nějakou teorii a snažili se ověřovat, zda to stejně vidí i věřící, a naopak induktivní přístup, který byl využíván častěji nám pomáhal vytvořit celkový koncept naší

práce. Jelikož naši respondenti se v mnoha věcech shodovali a nám se začal ukazovat nějaký výsledek a spojitost mezi odpověďmi. Snažily jsme se klást i velký důraz na validitu, jelikož při rozhovorech jsme se dostali k tématům, která až tolik neodpovídala na naši výzkumnou otázku, bylo potřeba respondenty usměrňovat dalšími otázkami, aby se drželi tématu.

Respondenti

1. Respondent – Pavel (42 let), pouze část svého života byl katolíkem, nyní se již nepovažuje za věřícího, k víře ho přivedli přátelé a považoval to za vysvobození
2. Respondent – Jiří, farář
3. Respondent – Patricie (37 let), pochází z Polska, ale poslední roky žije v Česku, narodila se do silně věřící rodiny, věřící byla jen na přání svých rodičů, nyní již není
4. Respondent – Maryša (81 let), Polka, matka Patricie, celý život žila v malé vesničce na severu Polska, je silně věřící, ale nyní už ze zdravotních důvodů do kostela nechodí
5. Respondent – Pavel (57 let), navštěvuje pravidelně každou neděli katolický kostel a je věřící celý svůj život.
6. Respondent – Jitka (45 let), vyrůstala v křesťanské víře, spolu s manželem vedou k víře i své děti.
7. Respondent – Jennifer (52 let), narozená v USA, kde strávila celé své mládí, ale již řadu let žije v Česku. Je věřící od útlého věku. Její děti však věřící nejsou a ona jim to nijak nerozmlouvá.

Teoretická část

Desatero Božích přikázání vnímáme jako součást křesťanského a židovského náboženství. Lidé mohou subjektivně hodnotit Desatero, každý člověk je jiný, tudíž může mít na Desatero jiný pohled. Pohledy mohou být pozitivní nebo negativní. Pozitivně se na to člověk dívá jako na pomocníka životem, jako na jakási pravidla, která vedou člověka ke šťastnému životu. Negativním pohledem naopak může být omezování člověka ve svobodném rozhodování. Jde tedy o Deset velkých svobod člověka nebo o Deset velkých omezení člověka?

Postupem času začali nevěřící považovat Desatero za nmoderní a věřící začali v Desateru vidět omezování ve svobodném rozhodování.

Člověk se Desateru vzpouzí: Proto, že kterými prastarý patriarcha to tak vryl do kamenné desky- já mám každou neděli vstávat a běhat do kostela? Mám vydržet se ženou a neutéci od, i když mi tam jdou všichni na nervy? Mám říci pravdu, i když by mi lež pomohla vykličkovat a sbalit vinu na jiného? A to vše mám dělat kvůli nějakému starému Židovi, který to Desatero sepsal? ⁸⁾

Historie Desatera

Slovo Dekalog přesně znamená deset slov. Tato „slova“ se týkají deseti okruhů lidského života člověka, a to jak ve vztahu k Hospodinu, Bohu Izraele (to jsou první tři), tak i ve vztahu k druhému člověku (zbývajících sedm). Jsou to jisté normy lidského chování, které pokrývají všechny základní

oblasti lidského života. Tato pravidla chování Božího lidu obdržel vyvolený národ na hoře Sinaj od Hospodina při cestě z egyptského otroctví do zaslíbené země (Exodus). Když se používá pojem Desatero Božích přikázání, zdůrazňuje se tím, že nejvyšší autoritou je sám Bůh. Podle vyprávění Bible Hospodin sám napsal svým prstem tato přikázání na kamenné desky, na rozdíl od jiných etických norem, které napsal Mojžíš, vůdce izraelského národa. A proto svým významem stojí nad jinými zákony a předpisy v Písmu. Jsou to Boží přikázání, protože je napsal sám Bůh. Už samotný biblický text mimořádně podtrhuje význam a autoritu Desatera.

Některým autorům se zdá velice pohoršující mluvit o „autorství Boha“, když se mluví o textu Desatera. Když se ale zamyslíme nad dobou a situací Izraele po usazení v zaslíbené zemi, je dobré si uvědomit, že Izrael byl obklopen samými pohanskými kmeny, které uctívaly mnoho bohů a provozovaly magii, jak se píše v Knize moudrosti: „...protože páchali to nejhorší, prováděli čary a bezbožné orgie. Nelítostně vraždili děti, pojídali lidské maso i vnitřnosti a krev při hodech v kruhu zasvěcenců“. Z těchto důvodů je velmi těžké vysvětlit, jak by v tomto pohanském prostředí izraelský národ získal a udržel si víru v jediného Boha bez určitého nadpřirozeného zásahu a přijetí pravidel, která národ Izrael odlišovala od ostatních národů. Tento zásah byl tak mocný, že vyvolený lid poznamenal po všechny generace až do dnešních dní.

Pohané si své bohy vyráběli, nejčastěji jako obrazy a sochy. Takto si je dovedli představit a mimo to, že je uctívali a klaněli se jim, mohli si s nimi dělat, co se jim zalíbilo. Toto Hospodin vyvolenému lidu zakázal. I když se někteří Izraelité svému Bohu mnohokrát ve svých dějinách zpronevěřili tím, že chodili za pohanskými bohy a klaněli se jim, zákaz zobrazování Hospodina nikdy neporušili. Nikdy se žádný takový obraz nenašel.

Na dvě kamenné desky byl napsán obsah celé smlouvy. Hospodin, jediný Bůh, Stvořitel nebe, země a všeho co je na ní, uzavírá smlouvu s malinkým národem Izraelem, který si vyvolil. Nejprve ho vysvobodil z těžkého otroctví v Egyptě, kde byl určen k vyhlazení, teď mu dává svobodu a aby neupadl do ještě většího otroctví hříchu, diktuje mu, jak má žít. Současně mu slibuje, že když bude tuto smlouvu zachovávat, nikdy ho neopustí. V Egyptě Izraelité otročili cizím bohům, nyní obdrželi zákon vlastní od svého Boha, který jim dal svobodu. V okamžiku rituální oslavy spojení Boha a jeho lidu na vrcholu hory Sinaj se stává Bůh Bohem Izraele a Izrael se stává lidem Hospodinovým.⁹⁾

Jednotlivý význam Desatera

První Boží přikázání

Biblické znění: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, domu otroctví.“

První přikázání je srdcem celého Desatera, na které navazují všechna ostatní přikázání. Základním pojmem, jakousi osou, je láska. Tímto přikázáním začíná Desatero podle židovské víry. V doslovném překladu zní toto přikázání takto: „Já Hospodin Bůh tvůj, který vyvádím tebe ze země dvojího sevření, z domu otroků.“ Zde je Bůh poprvé definován, je jakýmsi predikátem stvoření. Tím „Já“ je řečeno, že „On“ je tvůj Bůh, životní zkušenost, jedno Já, žádné To, ani hloupý přelud. Úvodní slova ojedinělým způsobem vyzdvihují moc a svrchovanost Hospodina, Boha Izraele a současně ukazují na velikou lásku a přízeň k lidu, který si vybral mezi všemi národy na zemi. Slovy „Já jsem“ Bůh dokazuje svoji existenci a představuje se jménem „Hospodin“. Ve vztahu k Izraeli se prohlašuje jako jeho Bůh. Určitě je Bohem také jiných, ale tomuto lidu se rozhodl zvláštním způsobem odhalit, ukázat, zjevit svoje jméno a navázat s ním důvěrný vztah. Je to jeho iniciativa, vyvolený lid na tom nemá žádnou zásluhu.

„Nebudeš mít jiného boha mimo mě“, Hospodin požaduje, aby byl uctíván jako jediný Bůh. V této

době a prostředí, ve kterém bylo samozřejmostí uctívání mnoha bohů a būžků to pro Izraelity bylo docela těžké přikázání. Hospodin důrazně žádá, aby v jeho přítomnosti nebo blízkosti, vedle něho, prostě nikde, nebyl uctíván Božím lidem žádný jiný būh.

„Nezobrazíš si Boha“, Bůh současně zakazuje jakékoliv svoje zobrazování. Kniha Pentateuch komentuje zákaz zpodobování Boha takto: „Přikázání zakazuje především jakkoli zobrazovat jediného Boha; jelikož každé takové zobrazení bylo považováno za modlu, chápal se tento zákaz jako zákaz modloslužby. Výraz „modla“ označuje dřevěnou, kamennou nebo kovovou sochu, která sloužila jako kultický předmět. Termín „podoba“ znamená obecně „vnější podobu“ nějakého objektu. Hospodin se naprosto vymyká jakémukoli sevření do předmětu vytvořeného lidskýma rukama, a tedy manipulaci ze strany člověka, která byla obvyklá u pohanských model. To znamená, že zakazuje pověru a uctívání pohanských model. Písmo neustále varuje člověka od uctívání model, které jsou „stříbro a zlato, dílo lidských rukou“; které „mají ústa, ale nemluví, mají oči, ale nevidí“. Tyto bezvýznamné modly dělají člověka bezvýznamným. „Jim jsou podobni ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá“. Naopak Bůh, který dává život a je Pánem nad světem je „živý Bůh“.

V dnešním jazyce zní toto přikázání následovně: „Nebudeš mít jiné bohy! Nemusíš se bát moci hvězd, ani kouzel člověka, ani strašidel, ani osudu. Já chci být tvým pomocníkem: drž se mne a budeš svobodný. Nebudeš si mě zpodobňovat! Nemusíš si o mně dát nic namlouvat od těch, kdo o mně moc mluví a předstírají, že vědí, jaký jsem. Já chci být tvým učitelem ve svém Synu: drž se jeho slov a budeš žít v pravdě“ ¹⁰⁾

Druhé Boží přikázání

Biblické znění: „Nebudeš mít jiného Boha mimo mě. Nezobrazíš si Boha zpodobněním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi, nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit, protože já jsem tvůj Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující, silný. Trestám nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí a prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají má přikázání.“

Těsně souvisí s prvním a třetím přikázáním, a proto je některé církve chápou jako komentář k předchozímu nebo je vypouštějí. Hospodin vysvobozuje Izrael z Egypta a je proto logické, že uplatňuje nárok na vyznání pouze jeho samotného. To také naznačuje, že lidská svoboda je ohrožena, pokud Izraelský národ bude uctívat jiné bohy či modly. Hospodin, jakožto žárlivě milující, zakazuje klanět se modlám nebo jim sloužit. Ti, kteří neuposlechnou, budou označeni za ty, kteří Boha nenávidí a nedodržují zákony. Trest se ovšem nevztahuje pouze na hříšníky, ale také na jejich potomstvo.

„Nezneužiješ jména Hospodina.“ Bible vnímala jméno jako klíč k osobnosti, jak božské, tak i lidské. Kdo znal jméno, měl důvěrný přístup k jeho nositeli, protože mu dávalo možnost se ho dovolat, nebo také přivolat. Hospodin nám dal tuto informaci, prozradil nám svoje jméno. Veřejně se zjevil a tím dal člověku možnost důvěrného přístupu k němu. Můžeme k němu volat a on nás chce slyšet. Dal nám k dispozici svoje jméno, abychom se na něho obraceli a dovolávali se ho. Je to velká důvěra, kterou nám Bůh projevil, ale na člověku je, aby tuto důvěru nezneužíval. Zneužit Hospodinovo jméno může člověk tím, že je bude nehodně používat, na jeho jméno křivě přísahat, lehkovážně vyslovovat, nebo bude na něm sobecky vymáhat splnění svých přání, aniž by ho vyznával, nebo oslavoval. Naopak slovy „nést Hospodinovo jméno“ znamená být Bohem pojmenován a tím označen. Člověk nebo lid může být poznamenán například smlouvou nebo křtem, a tak nese na sobě znamení, že patří Bohu. Hospodinův lid, který nese jeho jméno, patří Hospodinu. Má na sobě cosi Hospodinovo. Slovy „nést Hospodinovo jméno“ je vyjádřeno, že člověk nebo lid, který patří Bohu, je Bohem pojmenován na znamení své proměny.

„Hospodin nenechá bez trestu“, porušením tohoto přikázání uvaluje člověk na sebe trest, kterého jej Hospodin nezproští. Zklamal Boží důvěru, opovážlivě jí pohrdl a tím překročil určitou mez. Porušení tohoto příkazu Hospodin trestá. Ale můžeme říct, že se člověk trestá sám za svoji nedbalost, vychytralost nebo primitivnost. Trestem může být prázdnota, úzkost a beznaděj, kterou takový člověk prožívá.

V dnešním jazyce zní toto přikázání následovně: „Nebudeš zneužívat mého jména! Nemusíš mě mnohým modlením a zbožnými úkony donucovat, abych ti pomohl. Já jsem tvůj přítel – a zcela dobrovolně: drž se mne a budeš žít pokojně.“ ¹¹⁾

Třetí Boží přikázání

Pomni, abys den sváteční (den Páně) světil.

„Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinutí Hospodina, tvého Boha.“

V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi a sedmého dne odpočinul. Pro věřící je sváteční den významným, ovšem pro židy a křesťany je zároveň i odlišným. V tradičním židovství je svátečním dnem sobota. Židé si v tento den připomínají sedmý den stvoření a vysvobození izraelského lidu z egyptského otroctví. Tento den nazývají „Šabat“, což je den svobody a odpočinku. Křesťané nahradili sobotu nedělí, protože v neděli došlo k zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Pro křesťany je tedy neděle „dnem Páně“.

Přeložení třetího přikázání do dnešního jazyka zní: „Budeš zachovávat den odpočinku.“ Člověk se nemusí uštvat k smrti prací, neustálým strachem, že něco někde zmešká. Člověk by se měl držet Boha a dodržovat jeho přikázání a bude žít zdravě. ¹²⁾

Čtvrté Boží přikázání

Cti otce svého i matku svou.

Čtvrté přikázání se vztahuje zejména k rodičům, ke kterým se máme chovat s láskou, úctou a vděčností. Rovněž se však obrací na další lidi, kteří nám pomáhali v životě. Mezi ně patří prarodiče, ostatní příbuzní, vychovatelé, učitelé či zaměstnavatelé. Bůh nám poslal do života více lidí, ke kterým bychom měli v rámci čtvrtého přikázání chovat úctu. Rodina a manželství vytváří zásadní společenství. Pro děti je nejlepší vyrůstat a dospívat ve funkční a harmonické rodině, kde se všichni navzájem respektují. Bůh svěřil děti rodičům, kteří je mají vychovávat, milovat a respektovat jako děti Boží. Nejsou však jejich majetkem.

Původně se čtvrté přikázání vztahovalo pouze k dospělým dětem. Byl to příkaz, aby se děti staraly po celý život o své staré rodiče, pomáhaly jim, vážily si jich. Pokud toto někdo nedodržel, byl vyhnán z izraelského lidu. Dokonce za to hrozil i trest smrti. Později se přikázání rozšířilo nejenom na vlastní rodiče, ale na úctu ke všem starým lidem.

V židovství patří přikázání úcty k rodičům na první desku Dekalogu, kde jsou přikázání vztahující se k Bohu. Křesťanům stále není jasné, proč patří toto přikázání podle židů na první desku Desatera, když by mělo spíše patřit na desku druhou, která obsahuje přikázání vztahující se k bližnímu. Je to z toho důvodu, že Bůh je účasten při plození dítěte. Bůh je vlastně manželský partner rodičů, protože otec,

matka a Bůh jsou partneři při plození dítěte. V Talmudu říká Bůh: Pokud si někdo váží svého otce a matky, pak bylo dobré, že jsem byl přítomen mezi rodiči, abych byl ctěn, když jsou ctěni oni, neváží-li si však někdo svých rodičů, pak jsem dobře udělal, že jsem mezi těmito manželi nebyl, neboť bych byl zneuctěn, když jsou zneuctíváni oni. ¹³⁾

Páté Boží přikázání

Nebudeš zabíjet!

Nemusíš jednat s druhými jako s konkurenty, které je nutno pracovně předstihnout, osobně vyřídit, aby tě nepředstihli oni.

Já chci být tvým ochráncem: drž se mne a budeš žít beze strachu.

Šesté Boží přikázání

Nebudeš cizoložit!

Nemáš zapotřebí, aby ses karikaturami nezralé a příživnické lásky připravil o radost z lásky pravé.

Já chci být dárcem tvého štěstí: drž se mne a naučíš se milovat krásně a věrně.

Sedmé Boží přikázání

Nebudeš krást!

Nemusíš se pachtit za nečestným obohacováním. Ať okrádáš bližního nebo stát, dopadne to vždy stejně: co získáš na majetku, ztratíš na klidné mysli. Já chci být tvým živitelem: drž se mne a poznáš, že větší radost je dávat než brát.

Osmé Boží přikázání

Nebudeš lhát!

Nemusíš se zaplétat do lži, abys zakryl své slabosti.

Lež plodí nedůvěru a ta dělá ze spolužití peklo. Já, tvůj Bůh, mám k tobě důvěru: drž se mne, naučíš se důvěřovat a budeš sám důvěryhodný.

Deváté Boží přikázání

Nebudeš žádostivě dychtit po ženě svého bližního!

Nemusíš zatěžovat svůj život dychtěním po kradené lásce, která působí rozvraty. Já, tvůj Bůh, ti dávám lásku ryzí: drž se mne a poznáš lásku obšťastňující.

Desáté Boží přikázání

Nebudeš závistivý ani chamtivý!

Nemusíš se užírat závistí druhým. Zbavil by ses tak radosti z vlastního. Já, tvůj Bůh, ti dávám dobré dary: drž se mne a naučíš se žít spokojeně. ¹⁴⁾

Praktická část

Křesťanství ve světě

Třetina lidské populace se považuje za křesťany. S křesťanskou vírou a Desaterem je také úzce spojený Ježíš Kristus. Ježíš Kristus je pro křesťany měřítko dobra, láska k nepřátelům a odpuštění. Na Ježíšovi jsou jedinečné život a vzkříšení. Pro věřící je Ježíš jedinou cestou k Bohu. Věřící si zakládají na pravdivém smyslu života, který se dá poznat jen tím člověkem, který pravdu doopravdy miluje a hledá. To, že je člověk schopný pravdu rozeznat a také v ní žít, dává svobodu od otroctví sobeckých tužeb.

Polsko

Polsko je země, která stejně jako Česká republika vyrostla z křesťanské kultury. Na první pohled se podle statistik zdá být náboženská situace velice přehledná. Statistiky zde udávají až 95% katolíků. Zbytek je tvořen církví protestantskou a pravoslavnou. Církev má v Polsku stále velký vliv a země se řadí mezi nejvíce katolické země v Evropě i ve světě. Vzhledem k tomu hraje církev velmi důležitou roli v mnoha oblastech života, od kultury až po politiku. Tam je spojená především s pravicovými a konzervativními kruhy. Vliv římskokatolické církve v Polsku je v přímém kontrastu s jejím postavením v sousedním Česku. ¹⁵⁾

23. 2. 1998 Polsko ratifikovalo Konkordát mezi Apoštolským stolcem a Polskou republikou z 28. 7. 1993. Konkordát je mezinárodní smlouva uzavřená mezi Svatým stolcem a jiným státem, která většinou řeší práva, záležitosti a svobody vyznání pro katolickou církev v daném státě. Konkordát je složen z 29 článků a byl vydán v polském a italském jazyce. ¹⁶⁾

„Mladí v Polsku se ke katolické církvi masově obracejí zády,“ upozorňuje teolog a historik Stanislaw Obirek z Varšavské univerzity.

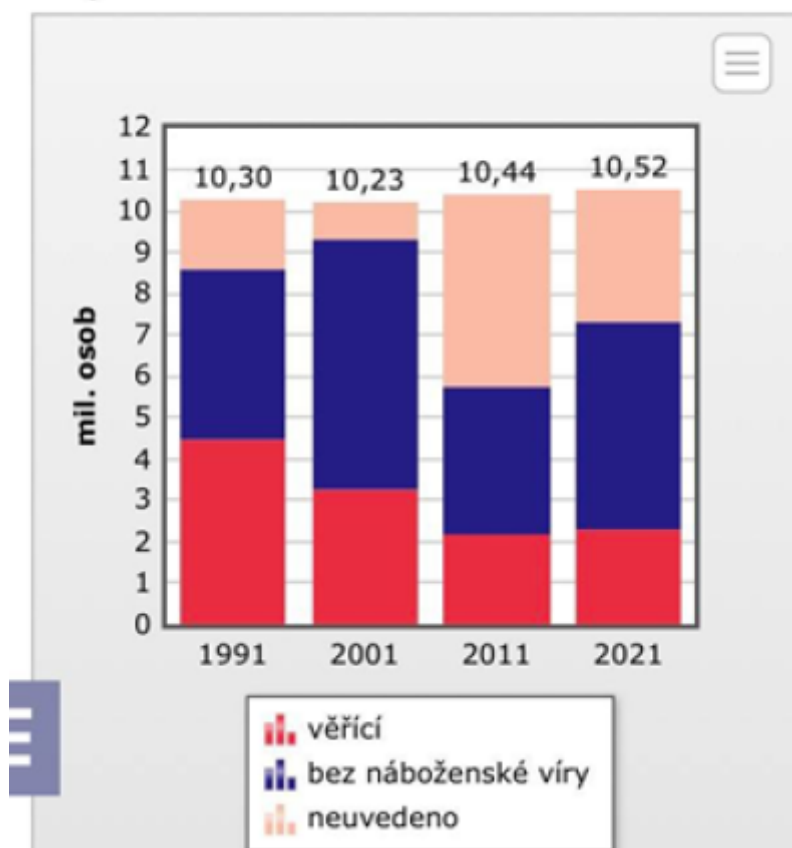
Zatímco ještě v nedávné minulosti se Poláci modlili k Bohu svorně, shodně a nezávisle na věku, nyní se denně ke Všemohoucímu obrací už jen 14 procent mladých. Ze starších, tedy lidí po čtyřicítce, se podle průzkumu denně modlí 39 procent. „Tak obrovský, 25procentní rozdíl mezi generacemi jako v Polsku nezaznamenal nikdo na světě,“ upozornila Gazeta Wyborcza. ¹⁷⁾

Ještě výrazněji se to projevuje v účasti na bohoslužbách. Jednou týdně na ně chodí 55 procent starších a jen 25 procent mladých Poláků, tedy každý čtvrtý. A víru v Boha považuje ve svém životě za důležitou 16 procent mladé generace, u jejich rodičů a prarodičů je to kolem 40 procent.

Česká republika

V České republice zveřejněné výsledky potvrdily trend odklonu od institucionalizovaného vyznávání k volnějšímu vztahu k církvím a náboženským společnostem. Poslední aktualizace proběhla v lednu 2022. Zatímco v případě posledního sčítání obyvatel před deseti lety se v dotaznících přihlásilo ke třem největším církvím v České republice celkem 1 173 550 osob, při aktuálním sčítání to bylo jen 805 310, tedy téměř o 370 tisíc méně. Oproti tomu v kolonce těch, kteří sami sebe považují za věřící, ale přitom se otevřeně nepočítají k žádné konkrétní církvi nebo náboženské organizaci, přibylo za deset let více než čtvrt milionu lidí. Podobný fenomén se ukazuje také v řadě farních sborů Českobratrské církve evangelické. Skupina sympatizantů se zvolna rozrůstá, nicméně k formálnímu členství a pevnějšímu semknutí s konkrétním sborem či církví se prozatím nehlásí. V roce 2021 se tak ve sčítacích formulářích zařadilo k Církvi římskokatolické 741 019 obyvatel (před deseti lety 1 082 463), k Českobratrské církvi evangelické 32 577 (v minulém sčítání 51 858) a k Československé církvi husitské 23 610 (v roce 2011 to bylo 39 229 obyvatel). Nárůst zaznamenala Pravoslavná církev v českých zemích, ke které se přihlásilo 40 681 členů (v roce 2011 20 533).

Obyvatelstvo podle náboženské víry

18)

Odpověď na náboženskou víru spadala ve Sčítání 2021 mezi dobrovolné otázky. Vyplnilo ji 69,9 % obyvatel (v roce 2011 ji vyplnilo pouze 55 % obyvatel). V odpovědi 18,7 % z nich deklarovalo, že jsou věřící a hlásí se k církvi nebo náboženské společnosti. Odpověď „bez náboženské víry“ tvořila více než dvě třetiny (68,3 %) odpovědí. Nejvyšší podíl věřících hlásících se k církvi nebo náboženské společnosti (z osob, které na otázku odpověděly) dosáhl 38,6 % ve Zlínském kraji, v dalších moravských krajích a na Vysočině byl tento podíl nadprůměrný. Věřící uvádějící církev nebo

náboženskou společností se ve všech krajích nejčastěji hlásili k Církvi římskokatolické. Možnost bez náboženské víry představovala nejvyšší podíl odpovědí v kraji Ústeckém (84,2 %) a Libereckém (80,6 %).¹⁹⁾

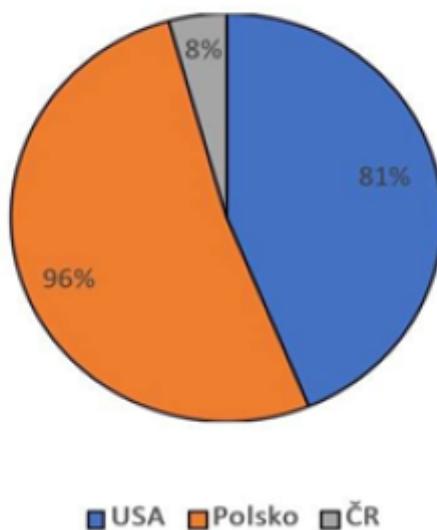
USA

Velikost Spojených států amerických napovídá, že zde nalezneme snad všechna náboženství světa. Amerika je svobodnou zemí především díky své ústavě. Náboženství je pro Američany významné. Převažuje zde křesťanství. Jen asi 4% obyvatel tvoří nekřesťanské náboženství. Podíl nevěřících se pohybuje okolo 15%. Kolem 2/3 obyvatel USA tvoří protestanti, ti se ale dělí do několika dílčích seskupení, což způsobuje, že největší procentní podíl tvoří římsko-katolická církev. Četné zastoupení zaujímá baptistická církev (16 %), metodistická (7 %), luteránská a episkopální (5 %). Počty aktivních věřících jsou větší než v protestantské části Evropy.²⁰⁾

Dnes žije ve Spojených státech více než 62 miliónů katolíků ve 193 diecézích. Církev katolická je největší věřící komunitou a přece menšinou, jednou z mnoha. Církev musí být strážcem při ochraně svých zájmů a čelit nárůstu světských požadavků a vládní moci.

Vlády států upravují právo společností. Každý z 50 států, teritoria a závislé oblasti upravují právo společností, včetně náboženských subjektů, s drobnými odlišnostmi. V I. Dodatku k Ústavě je stanoveno, že ve Spojených státech nesmí být vydávány „zákony, které zavádějí nějaké náboženství nebo zakazují svobodné vyznávání nějakého náboženství,“. Ústavy států mají podobná ustanovení, která chrání na jedné straně autonomii a nezávislost církví, na druhé straně i vládu. Jak církve, tak vláda mají oprávnění odpovídající jejich poslání. Vláda musí zůstat mimo oblast náboženství a naopak. Ještě tu ale zůstává mnoho oblastí, kde se zájmy vlády a náboženství prolínají, v péči o zdraví a provozování nemocnic, v oblasti vzdělávání, péče o chudé a sociálně potřebné, apod. Vytvoření a udržení takových podmínek, v jejichž rámci je možná kooperace, aniž by jedna instituce narušovala autonomii druhé, je zdrojem velkého konfliktu. Je jasné, že oddělení církve od státu neznamená odstranění náboženství a náboženského vlivu ze společnosti. Neznamená to ani, že by byly církvim odepřeny výhody dostupné všem charitativním organizacím, jakými jsou např. osvobození od daňových povinností, právo vlastnit a spravovat svůj majetek, právo přijímat dary od členů i nečlenů, právo zachování té právní formy, která počítá s právní subjektivitou a způsobilostí korporace apod.²¹⁾

Počet věřících v procentech

Seznámení s Desaterem

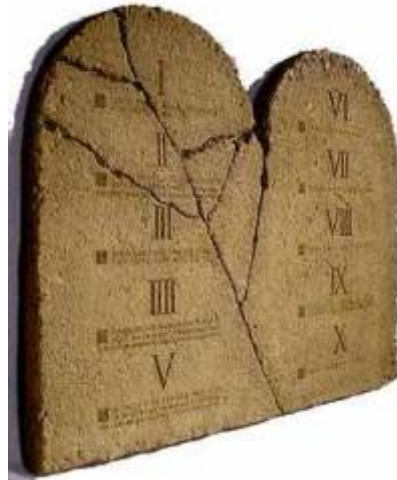
Vyjmenování Desatera je nezbytnou součástí k pochopení, co je vlastně obsahem a co v Desateru věřící vidí.

1. V jednoho Boha věřit budeš. 2. Nevezmeš jména Božího nadarmo. 3. Pomni, abys den sváteční světil. 4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi. 5. Nezabiješ. 6. Nesesmilníš. 7. Nepokradeš. 8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. 9. Nepožádáš manželky bližního svého. 10. Aniž požádáš statku jeho.

Většina těchto vět začíná negací, říká, co dělat nemáme. Tato slova bychom neměli brát jako břemeno zákona, ale vstřípit je do srdce a mysli. Desatero tvoří dohromady jeden souvislý celek, nemůžeme si proto vybírat, které z jeho přikázání budeme dodržovat a které ne. Pokud porušíme jedno přikázání, proviníme se proti celému Desateru.

Zobrazení Desatera

Zajímavým faktem je, že je Desatero zobrazováno na dvou deskách tak, jak je Mojžíš převzal na hoře Sinaj od Boha. Desatero je rozděleno na dvě části. První část se vztahuje k víře v Boha a druhá část se vztahuje k druhým lidem, neboli k bližním. Vždy tvoří jeden celek. Dle křesťanské víry nemůže jedna část existovat bez druhé. Velký důraz dávají věřící na úctu a lásku k Bohu, která nemůže existovat bez služby jiným lidem. Člověk je bytost nejen náboženská, ale také sociální. Nesporné je, že číslo 10 je v Bibli záměrně. Desítka platí ve Starém zákoně za výraz tzv. zaokrouhleného celku, lze to srovnat např. s deseti egyptskými ranami. Deset ran egyptských je označení pro události předcházející vyjití Izraelitů z Egypta a jejich putování do Země zaslíbené pod vedením Mojžíše, popsané v Bibli ve Starém zákoně v knize Exodus.

Nabízí se otázka, zda vedou všechny cesty k Bohu. Na odpovědi k této otázce se shodli všichni naši respondenti:

Naším cílem je především věřit v pravdu, ne věřit upřímně v cokoliv. Člověk, který něčemu upřímně věří se může mýlit, pokud nehledá pravdu. Tyto činy mohou mít až fatální následky.

Pokud bychom srovnali východní filozofii s křesťanstvím, dalo by se říct, že východní filozofie staví křesťany před spousta neřešitelných problémů.

Pro dnešní dobu je typický technický pokrok a věda. Když to zakomponujeme do otázky ke křesťanství a k vědě, tak křesťanství se nedá s vědou spojovat. Naši respondenti jsou tohoto názoru:

Bůh nemůže být předmětem vědeckého bádání. Bůh je stvořitel přírodních zákonů, které stojí za horizontem vědeckého poznání.

Bible je pro křesťany a zčásti i pro žida posvátná kniha inspirovaná Bohem. Nazývá se také Písmo svaté. Křesťanská bible se skládá z dvou částí, které jsou označovány jako Starý a Nový zákon. Bible je pro věřící důvěryhodná, protože jejím obsahem jsou rukopisy a také zařazení do konkrétního historického kontextu.

Desatero Božích přikázání jsou pro mnoho z nás velice známé příkazy od Boha pro židy a křesťany. Pro naši skupinu nevěřících je Desatero známé, ale jelikož nejsme věřící, tak v našich životech není Desatero nijak významné. I přesto víme, že je důležité. Proto nás zajímalo, jaký je pohled věřících na Přikázání a zda hraje v jejich životech velkou roli, či nikoliv. Udělaly jsme rozhovory s několika respondenty, které jsou podrobně popsány a shrnuté níže.

Bůh věděl, že člověk sám z vlastní síly nemá na to, aby žil správně. Lidé si ale mysleli, že tím, že jim Bůh dá soupis příkazů a zákazů, bude věc vyřešena. A tak jim dal Bůh tato přikázání.

Lidé v té době nebyli o nic lepší nebo horší než my. Sice neměli takové prostředky a technické vymoženosti jako my dnes, ale jinak se od nás v ničem podstatném nelišili. Řešili stejné problémy jako my a radovali se z věcí, které těší i nás. Viděli, že něco není v pořádku a trápili se tím. A Bůh jim slíbil, že pokud všechna tato přikázání budou dodržovat, nic nebude bránit tomu, aby mohli být s ním a žít šťastně. ²²⁾

Desatero z pohledu našich respondentů

Desatero je etický kodex, který byl součástí smlouvy mezi Izraelity a Bohem, když byli osvobozeni od otroctví v Egyptě a měli být zavedeni do Země zaslíbené. Většina věřících se dnes shoduje, že je to směrnice života, základní stavební prvek morálky, který dělá člověka lepším.

Desatero je základní stavební prvek morálky. (Farář)

Myslím si, že podobný kodex potřebuje každá společnost. (Pavel, 57 let)

Desatero pro mě znamená seznam pravidel, kterými by se každý měl řídit, tak mě to tenkrát vysvětlili rodiče a tak to i já učila své děti. (Maryša, 81 let)

Desatero představuje pravidla, kterými se řídím i když ne jako Desatero snažím se to předávat dál svým dětem i známým. Život neovlivňuje nijak zvláště, je to jen spíš něco navíc, co určuje životní směr. Nemělo by to být chápáno jako něco výjimečného, ale dar který Bůh dal lidem, aby se jim lépe žilo. Nám žilo lépe. (Pavel, 42 let)

Pokud by se Desaterem řídil každý, tak bychom měli ráj na Zemi. (Jennifer, 52 let)

Desatero přikázání vnímají věřící a především naši respondenti jako dar od Boha, aby se jim lépe žilo. Kdyby Desatero dodržoval každý, na světě by bylo všechno v pořádku, zmizelo by zlo, války a celkově násilí. Podle některých se Desaterem řídí i nevěřící, aniž by si to uvědomovali. Desatero je souhrn pravidel chování, který každý slušný člověk dodržuje celý svůj život.

Když se zaměříme na věřící v České republice, je vidět, že během posledních třiceti let klesl počet věřících.²³⁾ Dnes Česká republika patří mezi státy s nejmenším počtem příslušníků k nějakému náboženství. Věřící v České republice se shodují, že by se Desaterem měl řídit každý, ať už je věřící, nebo ne. Je to pro ně jedna z malá jistot v životě.

Téměř žádný z našich respondentů nebyl schopen zodpovědět otázku, zda je nějaké přikázání důležitější než ostatní. A pokud viděl nějaké zajímavější než ostatní, nebylo to tak, že by ostatní nedodržoval, nebo porušoval, ale spíš měl pocit, že dané přikázání vlastně zahrnuje více přikázání dohromady. Nezaleží tedy na místě odkud pocházíme, ani z jak silně věřící země jsme. Věřící bez rozdílu národnosti si vysvětlují Desatero jako ucelený, komplexní seznam pravidel z kterého nejde nějaké vyjmout. Žádné přikázání pro ně není důležitější, než jiné. Stavebním kamenem je prý první přikázání, ale všechny na sebe navazují a souvisí spolu.

Přikázání spolu souvisejí. Židovští rabíni ale někdy říkají, že nejdůležitější je první, protože ty ostatní, i jejich porušování, se odvozuje od dodržování, či porušování, prvního. Ale jednotlivé události v životě jednotlivce i společnosti mohou způsobit, že se více zaměříme na konkrétní přikázání. Např. jestliže se ve velkém zabíjejí děti v děloze nebo se lidé vraždí ve válce, bude v určitou chvíli a situaci (např. ve veřejném prostoru církve i společnosti) věnováno tématu pátého přikázání více pozornosti. Nezapomínejme, že pro pochopení Desatera je nutné ho číst ne od 1. přikázání, ale od jeho preambule. (Farář)

Největší váhu přikládám těm přikázáním, které v běžném životě ovlivňují nebo mohou ovlivnit životy druhých. Desatero považuji za etický a morální kodex, který dal základy slušnému (společenskému) chování. (Jitka, 45 let)

Na rozdíl Polsko je jedna z nejvíce katolických zemí. Naše respondentka z Polska se shoduje s věřícími v ČR. Desatero pro ní má význam směrnice, kterou by se měl každý řídit. Pochází ze silně věřící rodiny

a učila to i své děti. Je vidět, že v Polsku se víra vštěpuje dětem už od útlého věku.

Na první místo pochopitelně kladu víru v jediného Boha, to je zcela zásadní. (Pavel, 57 let)

Jeden z našich respondentů se nám svěřil, že si před lety rozdělil přikázání do skupin toho, jak těžké je bylo plnit. Dnes ve zralém věku již nemá větší problém s žádným. V mládí to bylo prý jiné. Říkal, že býval prudké povahy, a i když měl své rodiče vždy rád, s pátým přikázáním měl občas problém. Také se šestým a desátým ale o tom mluvit nechtěl. V současnosti je jeho největším „hříchem“, že ve sváteční den, ve kterém se má světit, pracuje.

Šesté a desáté přikázání patří do zповědnice. (Pavel, 57 let)

Desáté přikázání považuje Pavel za důležitější než ty ostatní. Ve smyslu, že nebude závistivý a chamtivý. O našem národě se říká, že je velice závistivý. Ale nedokáže posoudit, zda jsme v tomto směru horší než jiné národy. Ale co ví jistě je to, že závisti a nenávisti přibývá. Uvedl pravidlo „Přej a bude ti přáno“, které se snaží dodržovat a propagovat ve své rodině.

Nikdo není perfektní a celý život neudělat nic čeho bychom litovali je prakticky nemožné. I věřící udělají chybu, ale jak několikrát zdůrazňovali, tak je důležité se z chyb poučit a snažit se je nadále neopakovat. Nebo jít ke zpovědi a ulevit tak svému svědomí.

Desaterem se řídím. Snažím se, ale nikdo není dokonalý. (Pavel, 57 let)

Desatero dává lidem primárně pomoc na cestě životem a v kontaktu s Bohem i jinými lidmi. Dělá člověka lepším a osvobozuje, tudíž by se jím měl řídit každý. (Farář)

Desatero dělá den lepší. (Jitka, 45 let)

Pro mě je nejdůležitější první a čtvrté přikázání, tak mě to učili rodiče. Mít a ctít Boha a své rodiče je pro mě celý život morálním kodexem a i když i všechna ostatní přikázání jsou velice důležitá, myšlenku Desatera vidím v tom, aby se člověk po celý život choval nejlépe jak dokáže. Každý někdy udělá chybu, ale je důležité si z chyb něco vzít. (Maryša, 81 let)

Desatero mi ve 20 letech určilo životní směr. Několik let jsem bojoval s drogami a alkoholem, ale marně. Až když se seznámil s partou věřících v naší vesnici začal jsem chápat, proč je někdo věřící. Uchvátila mě ta myšlenka konečně někam patřit a vždy mít přátele, na které se může obrátit a hlavně spolehout. (Pavel, 42 let)

Důvod proč věřit v Boha a dodržovat přikázání se liší, ale respondenti se shodují, že je to ucelený balíček pravidel, který pomáhá v životě.

Desatero je kostra, která směřuje mé chování a fungování ve společnosti. (Pavel, 57 let)

Desatero pro mě představovalo souhrn pravidel, kterými jsem se snažil řídit. Nejdřív jsem v tom hledal něco víc, až pak později jsem pochopil, že to nemá smysl a jen jsem se přikázání snažil dodržovat, co nejlépe to šlo. (Pavel, 42 let)

Zajímavou a překvapivou informací pro nás bylo to, že se věřící vzdal víry, kvůli někomu jinému. Když se Pavel seznámil se svojí ženou tak upustil od víry. Sám prý chtěl jednou vést i svoje děti k víře a ukázat jim, co Bůh dokáže, ale jeho žena, která je dle jeho slov neoblomná ateistka si to nepřála a tak se i on vzdal víry.

Má žena si nepřála, aby naše děti byli věřící. V tu dobu už jsem nějaký čas nechodil do

kostela a uvědomil jsem si, že Bůh už u mě nezastává první místo v mém životě, ale je to právě moje žena, proto jsem se rozhodl jejímu přání vyhovět. (Pavel, 42 let)

U Pavla mělo i na toto rozhodnutí vliv i určitě to, že víra nehrála zásadní roli v jeho životě už od mala. Když se podíváme například na dalšího respondenta, kterým byla Maryša, jen těžko si dokážeme představit, že by přestala věřit v Boha. Když k tomu odmala vedla své děti.

Vždy když mi nebylo dobře mohla jsem se obrátit k Bohu a ten mi vždy pomohl. Když mi zemřel syn v jeho pouhých dvaceti letech, Bůh byl jediný kdo dokázal pochopit tu bolest. (Maryša, 81 let)

Dcera Maryšy Patricie, žije přibližně 10 let v Česku a se při rozhovoru svěřila, že pro ni osobně nemělo nikdy žádnou váhu chodit do kostela a už vůbec ne přemýšlet nad dodržováním Desatera přikázání. Vždy ale respektovala své rodiče a dokud žila s nimi, dodržovala křesťanské tradice stejně jako oni. Nedokázala nám říct zda na tom, že nyní není věřící má i podíl, že žije v České republice, kde víra přeci jen není tak rozšířená jako právě v Polsku, kde se narodila a vyrůstala.

Respondentka Jitka se svým manželem jsou věřící a vychovávají v té víře i své děti, které chodí na školu Orbis-Pictus, což je církevní základní škola. Je to škola křesťanská, která se snaží harmonizovat výchovu a vzdělání v souladu s poselstvím evangelia.

Jennifer je Američanka ze státu New York, která je sice věřící a pravidelně chodí do kostela, ale její děti věřící nejsou a ona jim v tomto směru nechala svobodnou volbu. To hezky ukazuje tu volnost USA. Každý může mít vlastní názor už od dětství a není ovlivňován okolím. Rodiče nechají svým dětem prostor, na rozdíl v Polsku, kde jak zmiňujeme výše naši respondenti potvrdili, že se víra vštěpuje dětem prakticky od narození.

Na rozdíl Polsko je jedna z nejvíce katolických zemí. Naše respondentka z Polska se shoduje s věřícími v ČR. Desatero pro ní má význam směrnice, kterou by se měl každý řídit. Pochází ze silně věřící rodiny a učila to i své děti. Je vidět, že v Polsku se víra vštěpuje dětem už od útlého věku.

Závěr

Vliv Desatera na běžný život

Pro naše respondenty je Desatero součástí jejich každodenního života. Je to pro ně jakýsi kodex, který vnímají stejně, jako nevěřící lidé vnímají slušné vychování. Snad všichni respondenti nejdříve naši otázku nechápali, protože je to pro ně naprostá součást života. Je to pro ně směrnice k dobrému a spokojenému životu. Desatero je pro ně kostra, díky které lépe fungují ve společnosti. Je to jistota a životní opora. Našli se i takoví respondenti, kteří nevnímající Desatero jako něco výjimečného, ale jako dar, který dal Bůh lidem, aby se jim lépe žilo. Je to pomoc na cestě životem. I když je pro věřící Desatero součástí jejich vychování a každodenních přesvědčení, jsou názoru, že člověk by se jednoduše měl chovat nejlépe, jak dokáže. Dělat chyby je lidské, ale je důležité se z nich poučit a neopakovat je.

Důležitost jednoho přikázání nad ostatními

Tato otázka se naopak zdála pro věřící náročná. Na prvním místě je rozhodně víra v jediného Boha,

kteřá je zcela zásadní. Ostatní si jeden z našich respondentů rozdělil podle toho, jak je těžké je každý den plnit. Což nám ukazuje, že i když dáváme věřící do jedné skupiny, tak i přes to si nastavují svá pravidla. Během života se může pohled na Desatero také měnit. V divokém mládí se dodržuje obtížněji a postupem času s větším rozumem se člověk rád a bez problémů podřídí celému Desateru.

Seznam použitých zdrojů

- BOROvkOVÁ, Blanka. Postoj současné české společnosti k otázce Desatera. České Budějovice. Publikováno 2009. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: https://theses.cz/id/tzlen1/downloadPraceContent_adipldno_9305?fbclid=IwAR2aOOro19-1nAPwnlaLm3UJ54IcpPmdmPLubyboWaACj7oINM01JJ9QG-s
- BUREŠOVÁ, Bára. Desatero a dnešní doba. Kolín. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://apostolskacirkev.cz/bible-dnesku/desatero-a-dnesni-doba>
- COOGAN, Michael. The Ten Commandments : A Short History of an Ancient Text. Yale University Press. EBOOK ISBN 9780300207002. Vydáno 15. 4. 2014. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/2131404876/CCBC31F25A4947BFPQ/2?accountid=26997>
- Český statistický úřad oznámil první výsledky Sčítání 2021. [online]. Českobratrská církev evangelická. Vydáno 20. 1. 2022. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://e-cirkev.cz/aktuality/cesky-statisticky-urad-oznamil-prvni-vysledky-scitani-2021/?fbclid=IwAR3BSP-P0ZqBxawg0pJCKpN0BeLQLTn6cMfP-tIE2H2VizFjiYkzOW1uPaM>
- FOJTÍKOVÁ, Marie. Člověk a Desatero. Olomouc. Publikováno 2011. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: https://theses.cz/id/192hn9/FOJTKOV_M_lovk_a_Desatero.pdf
- HAMILTON, Adam. Words of Life Youth Study Book : Jesus and the Promise of the Ten Commandments Today. Abingdon Press. Vydáno 20. 12. 2020. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/2466337056/CCBC31F25A4947BFPQ/2?accountid=26997>
- CHOPKO, E. Mark. Struktury církve a její finanční vztahy ke státním orgánům ve Spojených státech. Přednáška pronesená v rámci kolokvia „Třetí pražské rozhovory o církvi a státu, 6.– 8. 9. 2000. Praha. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <http://spcp.prf.cuni.cz/15-20/17-chopk.htm>
- MINÁRIK, Pavol. Polsko je jedničkou v poklesu pobožnosti. [online]. Novinky.cz. Vydáno 29. 7. 2018. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-polsko-je-jednickou-v-poklesu-pobožnosti-340949>
- NÁBOŽENSTVÍ V AMERICE, [online]. AVETOUR CK. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://usa.avetour.cz/nabozenstvi-v-americe.html>
- Náboženská víra. [online]. szso.cz. Vydáno 20. 7. 2022. [Cit. 6. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/nabozenska-vira>
- Polsko. [online]. Aktuálně.cz. Vydáno 23. 2. 2021. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/polsko/r~i:wiki:1795/>
- REBIC, Adalbert. GOD'S TEN COMMANDMENTS (DECALOGUE) THE MEANING OF THE TEN COMMANDMENTS IN THE BIBLE AND THE LIFE OF THE CHURCH. Zagreb, Croatia. Vydáno 1. 1. 2012. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: <https://www-webofscience-com.infozdroje.czu.cz/wos/woscc/full-record/WOS:000433825400008>
- RŮŽIČKA, Jiří. Desatero – první tři přikázání. Z pohledu psychiatra. Ostium INTERNETOVÝ ČASOPIS PRE HUMANITNÉ VEDY. Vydáno 02/2009. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: <https://ostium.sk/language/sk/desatero-prvni-tri-prikazani-z-pohledu-psychiatra/?fbclid=IwAR1ujnMLFtv6fUsue0KNdMIsUVTdSucwjmWAFAYRU-sodI4XwcATvZmjG2Q>
- SIMAJCHL, Ladislav. Desatero božích přikázání: pravidla dobrého občanství. Vranov nad Dyjí. 2005. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.fatym.com/taf/knihy/desatero.htm#1>
- SIVAN, Hagith. ZLOTNICK, Helena. Between Woman, Man and God : A New Interpretation of the

Ten Commandments. Bloomsbury Publishing Plc. Vydáno 1. 11. 2009. [Cit. 28. 8. 2022].

Dostupné na:

<https://www.proquest.com/docview/2132010557/CCBC31F25A4947BFPQ/8?accountid=26997>

- TRZECIAK, Boguslaw. Relacje pastwo - Koció, konkordat 93 - 98. Kontrast. Warszawa. Vydáno 1998. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/konkorda.htm>
- Věková struktura. [online]. czso.cz. Vydáno 20. 7. 2022. [Cit. 6. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/vekova-struktura>

Přílohy

Dotazník otázek

Dotazník otázek, který jsme daly k vyplnění dvěma z našich respondentů.

Jitka 45 let

1. Jak vnímáte jako věřící Desatero?

Desatero považuji za etický a morální kodex, který dal základy slušnému (společenskému) chování.

2. Jakou váhu dáváte každému Božímu přikázání?

Největší váhu přikládám těm přikázání, které v běžném životě ovlivňují nebo mohou ovlivnit životy druhých.

3. Je pro Vás některé Boží přikázání důležitější než jiné?

V podstatě ano. Pokud se vrátím k předchozí otázce, pak se jedná o přikázání od IV. po X. Tato přikázání ovlivňují nejen můj život, ale i životy ostatních, pokud se jimi řídím.

4. Řídíte se v životě Desaterem?

Desaterem se v životě řídím pokud to jde. Nemyslím si však, že je možné důsledně se Desaterem řídit.

5. Co Vám Desatero dalo? Určitou jistotu.

6. Měl by se řídit Desaterem každý?

Určitě ano. Lidé se některými přikázáními v životě řídí, ani si neuvědomují, že se jedná o Desatero. Tzn. ani nemusí jít o věřící.

7. Dělá Desatero člověka lepším?

Desatero dělá člověka slušným k jiným lidem.

Jennifer 52 let

1. Jak vnímáte jako věřící Desatero?

Jako pravidla daná Bohem.

2. Jakou váhu dáváte každému Božímu přikázání?

Každému stejně.

3. Je pro Vás některé Boží přikázání důležitější než jiné?

Ne.

4. Řídíte se v životě Desaterem?

Ano.

5. Co Vám Desatero dalo?

Pravidla chování.

6. Měl by se řídit Desaterem každý?

Ano, měli bychom ráj na Zemi.

7. Dělá Desatero člověka lepším?

Definitivně!

¹⁾

REBIC, Adalbert. GOD'S TEN COMMANDMENTS (DECALOGUE) THE MEANING OF THE TEN COMMANDMENTS IN THE BIBLE AND THE LIFE OF THE CHURCH. Zagreb, Croatia. Vydáno 1. 1. 2012. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

<https://www-webofscience-com.infozdroje.czu.cz/wos/woscc/full-record/WOS:000433825400008>

²⁾

HAMILTON, Adam. Words of Life Youth Study Book : Jesus and the Promise of the Ten Commandments Today. Abingdon Press. Vydáno 20. 12. 2020. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

<https://www.proquest.com/docview/2466337056/CCBC31F25A4947BFPQ/2?accountid=26997>

³⁾

SIVAN, Hagith. ZLOTNICK, Helena. Between Woman, Man and God : A New Interpretation of the Ten Commandments. Bloomsbury Publishing Plc. Vydáno 1. 11. 2009. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

<https://www.proquest.com/docview/2132010557/CCBC31F25A4947BFPQ/8?accountid=26997>

⁴⁾

COOGAN, Michael. The Ten Commandments : A Short History of an Ancient Text. Yale University Press. EBOOK ISBN 9780300207002. Vydáno 15. 4. 2014. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

<https://www.proquest.com/docview/2131404876/CCBC31F25A4947BFPQ/7?accountid=26997>

⁵⁾

RŮŽIČKA, Jiří. Desatero – první tři přikázání. Z pohledu psychiatra. Ostium INTERNETOVÝ ČASOPIS PRE HUMANITNÉ VEDY. Vydáno 02/2009. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

<https://ostium.sk/language/sk/desatero-prvni-tri-prikazani-z-pohledu-psychiatra/?fbclid=IwAR1uJnMLFtV6fUsue0KNdMIsUVTdSucwjmwAfAYRU-sodi4XwcATvZmjG2Q>

⁶⁾

BOROVKOVÁ, Blanka. Postoj současné české společnosti k otázce Desatera. České Budějovice. Publikováno 2009. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na:

https://theses.cz/id/tzlen1/downloadPraceContent_adipIdno_9305?fbclid=IwAR2aOOro19-1nAPwnlaLm

3UJ54IcpPmdmPLubyboWaACj7oINM01JJ9QG-s

7)

FOJTÍKOVÁ, Marie. Člověk a Desatero. Olomouc. Publikováno 2011. [Cit. 28. 8. 2022]. Dostupné na: https://theses.cz/id/192hn9/FOJTKOV_M_lovk_a_Desatero.pdf

8) 9) 10) 11) 12) 13) 14)

SIMAJCHL, Ladislav. Desatero božích přikázání: pravidla dobrého člověčenství. Vranov nad Dyjí. 2005. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.fatym.com/taf/knihy/desatero.htm#1>

15)

Polsko. [online]. Aktualně.cz. Vydáno 23. 2. 2021. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/polsko/r~i:wiki:1795/>

16)

TRZECIAK, Boguslaw. Relacje pastwo - Koció, konkordat 93 - 98. Kontrast. Warszawa. Vydáno 1998. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/konkorda.htm>

17)

MINÁRIK, Pavol. Polsko je jedničkou v poklesu pobožnosti. [online]. Novinky.cz. Vydáno 29. 7. 2018. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-polsko-je-jednickou-v-poklesu-poboznosti-340949>

18)

Věková struktura. [online]. czso.cz. Vydáno 20. 7. 2022. [Cit. 6. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://www.czso.cz/csu/scitani2021/vekova-struktura>

19)

Český statistický úřad oznámil první výsledky Sčítání 2021. [online]. Českobratrská církev evangelická. Vydáno 20. 1. 2022. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://e-cirkev.cz/aktuality/cesky-statisticky-urad-oznamil-prvni-vysledky-scitani-2021/?fbclid=IwAR3BSP-P0ZqBxawg0pJCKpN0BeLQLTn6cMfP-tIE2H2VlzFjiYkzOW1uPaM>

20)

NÁBOŽENSTVÍ V AMERICE, [online]. AVETOUR CK. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://usa.avetour.cz/nabozenstvi-v-americe.html>

21)

CHOPKO, E. Mark. Struktury církve a její finanční vztahy ke státním orgánům ve Spojených státech. Přednáška pronesená v rámci kolokvia „Třetí pražské rozhovory o církvi a státu, 6.– 8. 9. 2000. Praha. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na: <http://spcp.prf.cuni.cz/15-20/17-chopk.htm>

22)

BUREŠOVÁ, Bára. Desatero a dnešní doba. Kolín. [Cit. 5. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://apostolskacirkev.cz/bible-dnesku/desatero-a-dnesni-doba>

23)

Náboženská víra. [online]. szso.cz. Vydáno 20. 7. 2022. [Cit. 6. 9. 2022]. Dostupné na:

<https://www.czso.cz/csu/scitani2021/nabozenska-vira>

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

https://www.hks.re/wiki/ls2022:vyznam_desatera_pro_verici

Last update: **29/05/2024 19:38**

